

Reforme v Rumuniji

Omejitev udejstvovanja verskih sekt, zlasti pa židovske veroizpovedi

Bukarešta, 11. sept. s. (Reuter). Ministrski predsednik general Antonescu je izdal odlok, s katerim se razpušča stranka nacionalne obnove, kakor tudi strankina polpoljaška organizacija.

Prav tako je odredil preiskavo o izvoru imetja več rumunskih ministrov v zadnjih 10 letih.

Bukarešta, 12. sept. e. Minister za narodno kulturo je prepovedal delovanje vsem verskim ločinam. Na podlagi te odredbe priznava rumunska vlada samo pravoslavno cerkev, ki bo tudi še nadalje državna cerkev. Dovoljeno je nadalje svobodno izpovedovanje rimsko-katoliške vere, kakor tudi drugih veroizpovedi in sicer: rumunsko-katoliške, kalvinške, evangeliške, neke vrste luteranske vere madžarske manjšine, armenske, grške in islamske. Za židovske vero veljajo posebni predpisi, po katerih mora imeti vsaka židovska sinagoga za izpolnjevanje svojih dolžnosti dovoljenje vlade. V mestih je dovoljena samo ena sinagoga na 400 židovskih družin, po vaseh pa ena sinagoga na 200 družin. Obstojec židovska kulturna društva se razpuščajo. Molinice in imetje preopredeljeni ločini, kakor imetje židovskih sinagog, katerim ni bilo dano dovoljenje, bo zaplenjeno. To imetje bo izročeno na razpolago krščanskih veroizpovednikom. Pripadniki razpuščenih in preopredeljenih sekt bodo smatrali kot osebe brez veroizpovedi, dokler ne vstopijo v kako drugo vero.

Kralj Karol potuje na Portugalsko

Bern, 11. sept. s. (Reuter). Blivši rumunski kralj Karol je nekoliko pred počnjenjem s posebnim vlakom odpotoval iz Ligure. Domnevajo, da je na poti v Lizbono.

Vichy, 11. sept. s. (Ass. Press). Francoska vlada je odibila prošnjo blivšega rumunskega kralja Karola, da bi se smel naseliti v nezasedeni Franciji.

Mislijo, da se bo sedaj Karol stalno na-

Sklepi vlade v Vichyju

Vichy, 12. sept. e. (Havas) Ministrski svet se je sestal včeraj popoldne k seji pod vodstvom maršala Petaina. Po končanem sestanku je notranji minister Peyroux prečital službeno poročilo o delovanju ministrskega sveta. Iz poročila je razvidno, da je bil glavni predmet razprave ministerstva sveta delo nacionalne ozdravitev v zvezi z okrepljevanjem kohezije francoske skupnosti. V zvezi s tem je ministrski svet sklenil celo vrsto ukrepov. Državljanstvo bo odvetno vsem Francozom, ki so zapustili Francijo od 10. maja do 30. junija, ne da bi imeli kako posebno misijo v tujini ali kake druge zakonske razloge.

Drugi ukrep določa izgon beguncem, ki so bili izgnani iz drugih držav v Francijo, zlasti Židov in nezadovoljev, ki pomenijo nevarnost za javni red in mir v državi. Ukrepeno bo tudi, da se iz državno-upravnih in drugih poklicnih panog odstranijo elementi, ki zaradi svojega nezakonitega ali neprijetnega delovanja niso več primerni za izvrševanje državne službe ali poklica v sedanjih razmerah. Ministrski svet je razmotril tudi problem prehrane in brezposelnosti.

Prekinitev pogajanj z Japonsko o Indokini

London, 11. sept. a. (Reuter). Po informacijah, ki jih je prejelo angleško zunanjino ministerstvo, so se japonsko-francoska pogajanja glede Indokinskega popolnoma razbila. Doslej ni nobenega poročila, da bi bila pogajanja obnovljena in tudi obnovitve ni pričakovati. Prekinitev je povzročilo dejstvo, da so med pogajanjem manjši oddelki japonske vojske prekoračili meje Indokine.

Francoski atašeji pri panamski vladi

New York, 11. sept. j. (AP). Londonski Evening Standard poroča iz Paname, da je francoska vlada v Vichyju imenovala pri vladni panamske republike svoje vojaške in mornariške atašeje. Značilno pri tem imenovanju – pravi angleški list – je dejstvo, da Panama ne vzdržuje niti lastne armade, niti mornarice. Blivše francoske vlade zaradi tega nikoli niso imeli v Panami svojega mornariškega zastopnika. Iz sedanjega imenovanja vojaških atašejev se lahko sklepa, da je storila francoska vlada ta ukrep na željo Nem-

stanli bodisi na Portugalskem ali pa v Južni Ameriki.

Bukarešta, 12. sept. e. »Cuvantul javnă, da se bo kraj Karol na podlagi dovoljenja, ki mu ga je dal predsednik portugalske republike Salazar stalno naseli na Portugalskem. Kralj Karol se je zavezal, da se na Portugalskem ne bo bavil s politiko in prav tako ne član njegovega spremstva.

Rim, 11. sept. s. (Ass. Press). Posebni vlak z bivšim rumunskim kraljem Karonom je devi dosegel v Milan ter je takoj nadaljeval vožnjo v smeri proti francoski meji.

Madžarske obljube narodnim manjšinam

Budapest, 12. sept. e. (MTI) Na sreči potovanju po Transilvaniji je imel min. predsednik Teleky razgovor z voditelji manjšinskih skupin. Izjavil, da bo madžarska vlada vodila pravčno in človečansko politiko napram manjšinam. Manjšinam se bo omogočila uporaba jezikov v zasebnem življenju v šolah in kulturnih ustanovah. Madžarska vlada bo zahtevala od manjšin popolno privrženost državi in sodelovanje na kulturnem in gospodarskem polju z državnimi oblastmi. Madžarska vlada ve, da politika dobre volje napram manjšinam pomeni njen orvo dolžnost v karpatškem ozemlju.

Ureditev plovbe na Dunavu

Dunaj, 12. sept. e. Na povabilo nemške vlade se bodo sestali na Dunaju strokovnjaki vlad podunavskih držav. Razpravljali bodo izključno o plovbi na Dunavu, zlasti o tem, kako naj se Dunav za časa vojne zavaruje proti poizkusom sabotaže. Pričakujejo, da bo na tem sestanku dosegla vsaj začasno nova ureditev pravic na Dunavu v skladu z mednarodno ureditvijo Evrope.

Če je, ki želi imeti svoje zaupnike v osrčju obrambnega sistema Zedinjenih držav.

Terentijev odpoklican iz Tokija

Moskva, 12. sept. e. (Reuter). Sovjetska vlada je razresila dolžnosti veleposlanika v Tokiju Terentjevega in imenovala za svojega namestnika poslanika Vinogradova.

Šahovski turnir v Moskvi

Moskva, 11. sept. s. Včeraj so bile v velikem turnirju za šahovski prvenstveni Rusije odigrane vse prekrajne partie iz prvih petih koi. Prekinjeni partij je bilo kar 22. Rezultati so bili naslednji:

Iz prvega kola: Makagonov je premagal Ragozina, Smislov Gerstenfelda Liscicu in Rudakovskega.

Iz drugega kola: Botvink je premagal Borislavskoga, Keres Ragozina, Makagonov Panova. Remis so se končale partie Ljilienthal-Smislov, Gerstenfeld-Leventis in Mikenas-Dubinin.

Iz tretjega kola: Stolberg je porazil Konstantinopolskega, Makagonov Leriševu, Dubinin Gerstenfelda, Ragozin Kotova. Remis sta se končali partie Smislov-Botvink in Leventis-Ljilienthal. Prav tako se je končala neodločeno partie Petrov-Mikenas, za katero je bilo prvočno po pomoti javljeno, da jo je Petrov dobil.

Iz četrtega kola: Lerišev je porazil Keres, Stolberg Mikenasa. Petrov Gerstenfelda.

Iz petega kola: Konstantinopolski je porazil Panova, Lerišev Kotova. Remis sta se končali partie Dubin-Botvink in Smislov-Bondarevski. V poslednji je imel Smislov kmeta več, toda Bondarevski se je rešil s spremno obrambo.

Po prvih petih kolih je sedaj stanje na slednje:

Vodjo skupno Bondarevsk. Makagonov in Stolberg s 4 točkami. Sledi, Smislov s 3 in pol, nato pa Botvink. Ljilienthal, Panov in Petrov s 3 točkami. Po 2 in pol, torek 50% imajo Dubin-Botvink in Smislov-Bondarevski. V poslednji je imel Smislov kmeta več, toda Bondarevski se je rešil s spremno obrambo.

Po prvih petih kolih je sedaj stanje na slednje:

Vodjo skupno Bondarevsk. Makagonov in Stolberg s 4 točkami. Sledi, Smislov s 3 in pol, nato pa Botvink. Ljilienthal, Panov in Petrov s 3 točkami. Po 2 in pol, torek 50% imajo Dubin-Botvink in Smislov-Bondarevski. V poslednji je imel Smislov kmeta več, toda Bondarevski se je rešil s spremno obrambo.

Sprica tega spoznanja obstoji splošno razpoloženje, da je treba temu dati samo močnega izraza v zbiranju vseh pozitivnih sil v velikem gibanju, ki bi pustilo ob strani vse strankarske okvirje in obzire ter objelo vse državno področje s ciljem: državna zajednica, solidarnost v zlem in dobrem na vsem!

V drugem delu zahteva resolucija, da se vse narodne sile zastavijo v prvi vrsti za rešitev gospodarskih in socialnih problemov. Potrebni so odločni ukrepi oblasti in disciplina družbe. Smer gospodarske politike mora biti enotna in stalna na vsem državnem področju. Gospodarski cilji morajo biti v korist narodne skupnosti in morajo stremeti za tem, da se zadosti življenjskim potrebam vseh članov naroda. Ne sme se dovoliti, da bi se na eni strani kopitala ogromna bogastva, na drugi strani pa bi milijoni ne imeli niti vsakdanjega kruha.

Zlasti sedanji cas zahteva, da se vsi posebni interesi podredujte splošnemu interesu in potrebam narodne skupnosti. Ta smer gospodarske in socialne politike mora priti do izraza pri vseh ukrepih, državnega udejstvovanja, ki pa ne smejo biti površno kopiranje tujih primerov, temveč morajo biti v skladu z našimi razmerami.

Zato delo je zastavila SDS v zadnjem letu vse svoje napore, toda niena moč je bila preslabila, da bi se že v tem času dosegel postavljeni cilj, odpravila reakcija ter strankarstvo in učvrstilo ter razširilo veliko delo sporazuma v korist skupnosti.

Glede na razne pojavne razrednjevanje na eni in na drugi strani, ki posostajo vznemirljivo resnične in obornike sporazuma in Jugoslavijo, se odraža dejstvo, da preveva vse odgovorne činitelje javnega življenja

KAJ JE VZROK VECNIM NEMIROM, VSTAJAM IN KRAVATOM IN ORIJENTU?
Kdo jih povzroča? Odtek imajo ljudje denar in orožje?
Kakšno vlogo igrajo pri tem lepe ženske, ljubezen, ljubosomnost, intrig?
Charles Vanel, Dolly Davis, Tanja Fedor, Jean Galand.
Danes ob 16., 19., 31. ur. — KINO MATICA, tel. 22-41

Zivilski trg

Ljubljana, 11. septembra.

Današnji trg je bil dobro založen, skorodna natrpan z blagom. Na Krekovem trgu je bilo na stotine praznih vozicov, na katerih so pripeljale prodajalke blaga ne samo iz Krakovega in Trinovega ter bližnjih okolic, marveč tudi iz sirske okolice od Grošuplja na eni ter tam od Vodic in Polhograda gradca na drugi strani. Kmetnice oddajale krompir kasnejše po 1.50 kg. Prodajalke pa so tudi one in govorile, da ga drugič ne bodo pripeljale in da ga bodo raskoši poklicajo prasič.

Največ je na trgu sočinja Kumari, malih, ki so viagranje in pa velikih, so pripeljale kmetnice od vseh strani več kot preveč, zato je tudi njihova cena nizka, 1 din za kilogram ali celo ceneje. Veliko je bilo danes na trgu tudi zeljnatih glav in se je lepa dobila za 1 din, pri večjem odjemu pa tudi ceneje. Na trgu je bilo danes pripeljanega velikog krompirja, ki so ga prodajali

po 2 din. Med kupovalkami pa je spričo te cene zavrsalo in kmalu je trg odmeval glasnih protestov. Slednjih je moral posrednik vmes tržno nadzorstvo, ki je kmetnicam zabranilo prodajo krompirja po tej ceni. Prislo je do pobotanja in so kmetnice oddajale krompir kasnejše po 1.50 kg. Prodajalke pa so tudi one in govorile, da ga drugič ne bodo pripeljale in da ga bodo raskoši poklicajo prasič.

Domač strojci fižoli so prodajali danes od 2 do 6 din kg, kakšna je bila kvaliteta. Veliko je bilo hruske na trgu tudi tudi že domačega sadja. Jabolka so prodajali po 3 do 4 din, hruske pa po 5 in 6 din. Boljše vrste sadje je drago in stane kilogram jabolka še vedno 6 din, hruska pa celo 20 din. Precej je bilo danes na trgu tudi gob, merica po 2 din. S 15. septembrom obljubljajo na trgu spet več podrazitev domačih zivilnih, razen zelenjave. Druga cene bo imelo glede na novo uredbo meso pa tudi mlevski izdelki.

Usodna številka na starinskem novcu

Usoda robijaša, ki je hotel premagati preteklost in postati pošten član človeške družbe

Ljubljana, 11. septembra.

Tudi na sodišču so se nehaile počitnice, civilni in kazenski senat spet razpravlja v sodišču po običajnem redu, kazenska sodna dvorana je spet oživela, stara sodniška publikacija je zavzela svoja mesta in spet pozorno spremja zasiševanja, zagovore in izpovedi prič. Slabe vreme je prigalo v sodno dvorano tudi nekaj novincev, ki bi se še nekaj tednov spreghajali po parkih, če bi si jalo mijo jesensko sonce, ki si ga vse tako želim.

Otočenici spet sedajo na zatočno klop. Včeraj je bil med prvimi na tej klopi neki Anton, ki smo ga videli na isti klopi že pred meseci. Tedaj je bil oproščen, sedaj pa je tudi že priča na dan njegova usoda, ki je usoda robijaša.

Prav značilna je Antonova usoda kot usoda robišča. Že v mladih letih se je rad potopal. Pošten oče in skrbna mati sta ga hotela spraviti do belega kruha, dala sta ga studirati kakor njegove brate. Bratje so doštudirali in so danes ugledni člani človeške družbe, kakor pravimo, Anton pa ni doštudiral, temveč je drsel čedjalje globlje v — kriminal.

Ko je bil pred meseci pred sodniki maledomi, da je imel za seboj robišča, že okoli 12 let robi, katero je prestal v raznih kazniličnih. Otočenec je bil zaradi prevare. Hodil je z neko natakarico, ki ga je vzdrževala, kajti Anton je bil brez službe. Ko pa se je zgodilo, da se je Anton nenašel doma z drugo, je natakarica Antonova očesa. Bil je oprščen, toda kmalu nato je izgubil službo, katero je s težavo dobil kmalu potem, ko se je očenil. Medtem je dobil tudi otroka. Vse je kazalo, da ga je življenje naprodilos le spravilo na pošteno pot in da bo vzoren oče in vzoren mož. A izgubil je zopet službo in bil čez nečas sam z ženo in otrokom na cesti. Vsi njevi napori, da bi se izkopal iz preteklosti in premagal svojo težko robiščko usodo, so bili na mah uničeni. Ze prej nekoč se mu je tako zgodilo. Dobil je službo v nemem zavodu, a je bil takoj odpuščen, ko se je zvedelo, da je bil že toliko let v kaznilični.

Oproščen je bil torej pred meseci in tedaj smo razmišljali, ali ga bomo še kdaj videli na zatočni klopi. Z nadčevščinskim naporem mu bo morda le uspela rehabilitacija, smo dejali, in če bo imel še trohlico.

Trbovlje na kraljev rojstni dan Posebno lepo proslavo je organiziral Sokol

Trbovlje, 10. septembra

Državni prazniki rojstnega dne NJ. Vel. kralja Petra II. smo v Trbovljah proslavili kar najsvečnejše. Vsa dolina je bila že na preverjevanju v svečanem razpoloženju. Že ob prvem mraku so zaplavale državne tribojke vseh zasebnih in javnih poslovnih, na cestah pa je vladalo živahnovo narodno razpoloženje med številnim občinstvom, ki bi bilo gotovo dalo duško svojim nacionalnim čustvom, da bi se predveril bil.

Na državnih praznikih sam se podiševal skoro vse delo, trgovine so bile zapete. Vse je odhitele v gornje Trbovlje, da prispevajo na praznike v skrivnosti. Predstavitev je bila v skrivnosti, da bi se podiševalo v občini, ki je učiteljica v skrivnosti. Vodja skupnosti je izjavil, da je v skrivnosti, da bi se podiševalo v občini, ki je učiteljica v skrivnosti. Vodja skupnosti je izjavil, da je v skrivnosti, da bi se podiševalo v občini, ki je uč

Louis Adamič o obrambi Amerike

Naš sloveči rojak kot svetovalec pri ameriški vladni komisiji narodne obrambe

Nedavno smo poročali, da je znani ameriški pisatelj Louis Adamič prevzel v začetku julija važno in odgovorno mesto svetovalca pri vladni komisiji narodne obrambe in da je on prvi Slovenec in Jugosloven, ki ga je doketelo tako visoko vladno odlikovanje in priznanje v Združenih državah ameriških.

Da se ni ameriška vlada zmotila, ko je imenovala Adamiča za svetovalca pri omenjeni komisiji, da so ameriški novi priseljenci dobili z njim v Narodnem obrambnem svetu večsega in iskrenega zastopnika, ki temeljito pozna vse njihove krize in težave in težje, in da se Adamič zaveda svoje težke naloge v polni meri, vse to je dobra razvidno iz razgovora, ki ga je imel ob koncu julija v Washingtonu z novinarji in čigar vodilne misli so na splošno navedena v sledenih odstavkih:

SMOTER NJEGOVIH PREDLOGOV IN NASVETOV

Predlogi in nasveti, ki jih je Adamič predložil Narodnemu obrambnemu svetu, se seveda predvsem tječejo novih ameriških priseljencev in pa vprašanja, kako na pamet način pridobiti njihove številne skupine za iskreno sodelovanje v vseh obrambnih prizadevanjih v Ameriki.

NJEGOV SPLOŠNI PREDLOG

Po Adamičevem mnenju se morajo skupine novih priseljencev kot take pritegniti v obrambna prizadevanja v njihovem čutovanju, razumem in delovanju. Siliški sunčki usodnih dogodkov v starem svetu so v milijonih in milijonih ljudi med ameriškim prebivalstvom vzbudili popolno zavest njihovega še nedavnega ozadja v staro domovino, se preden so se Združene države ameriške očitno zapletile v sedanjem svetovnem križu. To nowo zavest morajo v večini primerov izkoristiti tisti, ki imajo obrambo v rokah, kajti mnogi novi Američani med tistimi, ki so bili rojeni v Evropi, kar tudi med njihovimi otroci, rojenimi v Ameriki, zamejajo nove ideje, to pa ne morda samo, ker so Američani, nego tudi zato, ker prihajajo ali izvirajo iz Anglije, Norveške, Francije, Holandske, Belgije, Danske, Češke, Slovaške, balkanskih držav itd., in pa seveda tudi zato, ker so zde ali katoličani.

Mnogo prizadevanja in pozornosti bo treba posvetiti dejству, da tišči k tloru vedenje oseb v skupinah novih priseljencev, ki stejejo nad 40 milijonov, če se vključijo v to število tudi njihovi v Ameriki rojeni otroci, občutek manjvrednosti ali inferiornosti pa defenzivno razpoloženje gleda na ostali del Združenih držav, ker se imajo zaFOREIGNERS, ker so njih imena Starinski ali Križmande ali Jurgenlons ali Constantindines ali Aaltonen, in ker nalete na razlikovanje v šoli, na cesti, v družbenem občevanju in posebno pa se na pohranju za delom in v poskuških za zboljšanje življenjskih razmer. Vse to povzroča v no-tranjosti teh številnih elementov ameriškega prebivalstva negativne nagibe do Amerike, nagibe, ki lahko postanejo nevarni. To odvrata ljudi od tega, da bi storili za Ameriko vse, kar je v njih močeh. To je ogromen predmet, pravi Adamič. On omenja eno poglavje v svoji knjigi »My Amerikas.«

DUŠEVNI ZAKLADI

NOVIH PRISELJENCEV

Njegovo največje zamirjanje je prečenje v duševnih zakladov ali virov v skupinah novih priseljencev. To je bil njegov predmet zadnjih par let. V kratkem poročilu se to obsežno pojme da ne obdelati. O tem izda meseča oktobra svojo knjigo, ki bo obsegala 150.000 besed. Njej imajo slediti druge.

PREDLAGANA IZJAVA ZA OBRAZBENO KOMISIJO

Adamič je nasvetoval Obrambni komisiji, naj za svojo smernico izda sledečo izjavno:

»Cilj Obrambne komisije je zagotoviti

popolno vključevanje vseh elementov našega ameriškega prebivalstva v obrambni program. Med ogromnimi skupinami novih priseljencev ima ocenljivo veliko število oseb težave z ozirom na ostali del Amerike, ki radi svojim imenom in drugim znakovim ne davljajo ozadja v starem svetu. Štirinajst milijonov ljudi, ki jih pač barva loči od drugih, dostikrat ne more zaradi tega prispevati svojega deleža v nadarjenosti in izarjenosti k skupnemu prizadevanju težave. Komisija prav dobro ve, da je nezadosten in neizdaten vsak narodni program, ki ne pritegne vseh ljudi k popolnemu udeleževanju neglede na ozadje, plemne, vero ali barvo.«

ODEBRI KRAJEVNIH OBRAZBNIH SVETOV

Adamič je nadalje svetoval, da naj bo del vsakega krajevnega obrambnega sveta še poseben odbor starih Američanov in novih priseljencev, ki naj gleda na to, da se smernice Obrambne komisije tudi upoštevajo v tistem kraju. Naložba takoega odbora bi bila paziti na to, da bi ne bilo nobenih razlikovanj proti črnem ali novim priseljencem, ter delati na to, da se naredi konec takemu razlikovanju.

PREDSDOKI, NESTRPNOST, SUPERIJORNOST, INFERIJORNOST

Treba se bo lotiti, pravi Adamič, tudi vsega kulturnega ozračja Združenih držav,

ki je sedaj vse prepojen in prežeto s predsednikom, nestrpnostjo, dojmi superijornosti na eni strani in občutki na drugi. Saj ni samo to, da imajo stari Američani predsednike proti novim priseljencem, nego tudi ti jih često goje proti onim in drug proti drugemu. Med skupinami novih priseljencev v veliki meri naletijo na predsednike proti črnem. To je zelo zapletena stvar v Obrambni komisiji je naprosila Adamiča, naj izdele načrte za to delo.

NOVI PRISELJENCI VECINOMA DOBRI AMERICANI

Kdorkoli se poprime tega dela, pravi Adamič, zlasti pa tisti, ki mu bo neposredno poverjeno tako delo v pisarni Obrambne komisije, naj bo imel pred očmi to, da hčere biti ljudje malone v vseh skupinah novih priseljencev po pretežni večini in v mnogih primerih so že dobri v populini Američani. Škoda je le to, da tlači nove priseljencev in v večji ali manjši meri tudi njihove sinove in hčere, rojene v tej deželi občutki manjvrednosti in defenzivno razpoloženje glede na ostali del Amerike, kar oboje more postati nevarno v zvezi z našo obrambo. Tem občutkom manjvrednosti in negativnim nagibom je treba priti v okom — toda le na pameten in pozitiven način — in sicer s tem, da se bistveno izmeniča z Ameriko kot domovino, kot državo, kot idejo — kot svobodno demokracijo.

12 let stare zakonske žene

V Indiji je erotično življenje mnogo intenzivnejše kakor pri nas

V življenju orientalcev igrat veliko, skoraj napomembnejšo vlogo ljubezen. Erotično življenje je tam manogo intenzivnejše kakor pri nas. Ljudje v Indiji so deloma temperamentalni, deloma pa še niso dosegli tako visoke stopnje razvoja kakor mi. Z njihovim temperamentom je zvezeti tudi pojav, da tako spolno živeti prej, kakor ljudje pri nas. Pri Indihi se prebudi erotični čut že med 11 in 12 letom in mnogo dekleta so z 12 letom že omožena. V Indiji je celo kasta, ki skrbi, da so 12letni dekleta že zakonske žene in po možnosti tudi matere. Starejša dekleta niso ved takto v časteh in tudi izgledov na možitev imajo manj.

Cim se prebudi erotični čut, nastane doba snubitev. V Indiji se začenjajo fantje zanimali za dekleta med 17. in 18. letom. V teh letih jih smatrajo starši že za odrasle in jim pomagajo iskati neveste. Ker drže dekleta zelo strogo, morajo fantje zahajati v njihove rodbine. Pa tudi doma dekleta niso prosta. Snubač je dobrodošel, toda na samem nikoli ne more govoriti s svojo izvoljenko. Če bi se mu pa to le posrečilo, bodisi da odide ali pa pošle ona po svojo prijateljico, ki ostane z zajubljencem tako dolgo, da pride kdo izmed domačih ali pa da ženin odide. Z našega vidika je to žalostno, ko fant ne more postaviti izvoljenke niti poljubiti, dokler ne postane njegova žena.

Za dekletom hodi fant v Indiji približno eno leto ali dve, dokler nima dekle poleg dotedu opreme. Ko je končno vse pripravljeno, poslje fant k nevestinim staršem svoje snubače. To so navadno rodbinski članji, največkrat oči ali starejši brat. Le-ta se domeni z dekletinimi starši o vsem, kar je v zvezi s svatbo. Svatba je navadno zelo svečana. Ljudje se večinoma ob takih prilikah zadolže, samo da bi svoje otroke s čim večjim pomponom zvezali za vse življenje. Na svatbo so povabljeni vsi sorodnikom in znanci. Duhovnikov je na svatbi večkrat kar po deset. Temu primerna je seveda tudi gostja. Porocni obred se prične na vrhu. Le redko, in sicer samo če je vreme neugodno, se prične v hiši. Prdejo duhovniki in blagoslovne vse, kar je bilo prinešeno in nakupljeno. Potlej pa stopijo k začetnemu, običenemu v najlepše oblike. Ženin in nevesta morata priti k poroki s svojimi starši.

Za dekletom hodi fant v Indiji približno eno leto ali dve, dokler nima dekle poleg dotedu opreme. Ko je končno vse pripravljeno, poslje fant k nevestinim staršem svoje snubače. To so navadno rodbinski članji, največkrat oči ali starejši brat. Le-ta se domeni z dekletinimi starši o vsem, kar je v zvezi s svatbo. Svatba je navadno zelo svečana. Ljudje se večinoma ob takih prilikah zadolže, samo da bi svoje otroke s čim večjim pomponom zvezali za vse življenje. Na svatbo so povabljeni vsi sorodnikom in znanci. Duhovnikov je na svatbi večkrat kar po deset. Temu primerna je seveda tudi gostja. Porocni obred se prične na vrhu. Le redko, in sicer samo če je vreme neugodno, se prične v hiši. Prdejo duhovniki in blagoslovne vse, kar je bilo prinešeno in nakupljeno. Potlej pa stopijo k začetnemu, običenemu v najlepše oblike. Ženin in nevesta morata priti k poroki s svojimi starši.

Duhovniki ovijejo ženina in nevesto z volenom, blizu 25 m dolgo nitjo. Potem ju potresajo z žitom, navadno pa z rižem, kot največjim živilom Indov. Ta obred spremlja z besedami blagoslova in željo po izobilju. Takoj potem prinese jedi. Nevesta prva poseže v skledo in vzame iz nje mavnini grizljaj, ki ga položi svojemu izvoljeniku v usta. Ženin ji to vrne. Tedaj preje duhovniki nit, s katero sta bila ženin in nevesta ovita. In nevesta jo spravi, ker jo bo rabila pri vsakem otroku, kar jih bo rojenih iz zakona, namesto povojev. Še vedno je to samo obred in jasno je, da ra-

bijo tudi v Indiji prave povoje za otroke. Z nitjo je pa treba štediti, ker nihče ne ve, koliko bo otrok in zato se rabi samo nekaj koščkov.

Poročna gostija traja najmanj teden dni. Ves čas igra godba in ljude se veseli. Pa tudi potem še dolgo v rodbini ni tišine. Rođinka čaka, kdaj zečne mladi mož zopet hoditi okrog svojih znancev in jih vabiti na slavnost oploditve. Čim mu namreč žena zaupa, da se nista vzel zamahn, je treba ta dogodek proslaviti. Zopet prirede si jasno bogato pojedino, na kateri slave bodočo mater. Najvažnejši dogodek je rojstvo prvega otroka, ne glede na to, ali je deček ali deklica. Indi menijo, da se lahko sicer začne z deklico, da pa ni nikjer rečeno, da se bo z njo tudi končalo. Številne rodbine so tudi v Indiji običajen pojav.

Sporoček se za ženo konča tako zvana ljubezenska doba. Mož gre na celo, žena pa skrbi za gospodinjstvo. Kakor dekla, je tudi žena prav za prav veden doma in zahaja lahko samo k svojim sorodnikom. Mož ima več prostosti tudi glede erotičnega življenja. Rad se ozre po drugi, ima pa v primeru z evropskimi moži to prednost, da mu vera to dovoljuje in da mu žena tega ne sme braniti. In še eno pravico ima indijski mož, ki je evropski nima, da namreč lahko neplodno ženo zapodi. To se pa ne zgodi pogosto. V takih primerih gredo v Indiji večkrat tako daleč, da sežejjo po skrajnem sredstvu. Po nekaterih svetih so faktirji, ki jim je dolžnost v takih primerih priskočiti na pomoč. Če v zakonu ni otrok po moževi krvidi, se mož nič ne razburja, če rod žena otroka, ki ni njegov.

Možje, gorje vam!

V Ameriki sklicuje že več let javno zborovanje Drustvo ločenih zakonskih mož. Namen drustva je, preprečevati moškim ženitom, češ da nobena ženska ni vredna, da bi postala zakonska žena. Toda tudi žene v Ameriki ne zaostajajo. Ustanovile so Drustvo ločenih žen. Ze na ustanovnem občnem zboru so soglasno izjavile, da noben moški ne zaslubi, da bi postal zakonski mož, kajti:

1. Mož je len in ljubi udobnost, on pričakuje, da bo žena po obedu pomivala posodo, namesto da bi jo sam pomil.

2. Mož je grob. Zjutraj, ko vstane, mu niti na misel ne pride, da bi prinesel svoji ženi zajtrk v posteljo. Marsikatera žena se mora obrniti z lačnim želodcem na drugo stran, da nadaljuje sladko jutrišje.

3. Mož je brezrčen in neotesan. Vlk in krik zažene, če se vrne žena po polnoč iz kavarne ali klubu, kjer se je nekajko zavabala kvartanjem, namesto da bi jo požljubil roko in jo potolažil, če je zaigrala ven denar.

4. Mož je pozabljen. Vedno pozabi, kdaj ima njegova žena god.

— Z Mathiasom, — je ponovil markiz živahn.

— Upal sem, da dobim tu vesti o njem.

— Odkar je odšel ni nobene vesti o njem. Sicer pa, kako bi se tudi mogel oglašiti? Poverili ste mu tajno poslanstvo. Gotovo ni smel povedati, kam ste ga poslali.

— Kaj pa mislite? Mar niste dobro vedeli, da odhaja v Ameriko? Preskrbel sem mu službo v ondolnih svojih tovarnah. Ali bi vam bil ljubši, če bi se ukvarjal tuk tuk?

— Odgovorite mi! — je zahtevala starka. — Ali ga bom še kdaj videla? Ali bom še kdaj videla svojo sina Mathiasa?

— Častna beseda, da verujem in upam v to.

Toda starka je slutila, da je markiz sam v skrbih. Začutila je v njem nemir, ne da bi mogla ugantiti njegov vzrok. Odkimala je s sivo glavo in zamrmljena:

— Ah, ne bi bila smela zadržati božjega gneva. Kako spoznati to, kar so izražale te besede? Kako popisati to, kar se je godilo v tej uti?

Renaud je bil nedvomno opazil ta propad negotovosti, upa in nemagljive nežnosti. Njegove roke so se sklenile. Njegove oči, ki niso poznamele solz, so postale naenkrat vlažne.

— Dovolite mi, storiti nekaj za vas, za Bertrandom. Rotim vas! — je prosil.

— Ne, — je odgovorila starka odločno. — Od markiza de Valcora ne sprejemam ničesar.

— Od markiza de Valcora, naj bo, — je dejal.

— Toda... toda... od vašega...

Približal se ji je tako, da se jo je skoraj dotikal.

v zidanici odločila, da pojde domov. Jalovec je v zidanici pograbil debelo zagozdo. Ko so odprli vrata zidanice, je stopil Jalovec h Gramcu, ki je sedel na travni, in ga udaril z zagozdo s tako silo po glavi, da mu je prekial lobanje, nato ga je pa še z udarci z zagozdo močno poškodoval po prsh in trebuhi. Gramca so prepeljali v brežiško bolnico, kjer je drugi dan podlegel posledicam preloma lobanje. Janez Jalovec je bil obsojen na 4 leta robje, vдовci usmrtenega Gramca pa mora plačati 10.000 din odškodnine.

— c Grd zločin v gozd. Dne 16. julija je hotel 31letni poročeni ruder Jože Vidic iz Zubukove pri Grizah v gozd pri Grizah storiti neki 14letni deklico silo. Začel je deklico daviti, ker se je na deklico branila, jo je z nožem večkrat vrezal v vrat. Pohoten je izvrsil nameravanega dejanja, ker je začela deklica klicati na pomoč. Kmalu so priheli ljudje, nakar je Vidic pobegnil. Okrožno sodišče v Celju ga je v torek ob sodišču na 1 leta in 4 meseca robje.

— c Razen za vlon. Zaradi vlonja se je zagovarjal v torek pred tričanskim senatom okrožnega sodišča v Celju 29letni pekovski pomočnik Slavko Gorenjak iz Nove vasi pri Celju. Gorenjak je v noči

Letos bo primanjkovalo drv

oblasti naj bi začasno prepovedale izvoz drv iz Slovenije

Maribor, 10. septembra
Že lansko jesen in zimo so se ljudje le s težavo oskrbeli s potrebnim kurivom, posebno pa še z drvmi. Izvoz iz naših krajov je že lan zavzel tolik obseg da ni le poskočila cena, ampak da drv sploh ni bilo dobiti. Seveda so bili pri vsem zopet najbolj prizadeti revnjevi slječi, ki so jim drva edino kurivo in ki visokih cen niso zmogli, niti si niso mogli nabaviti zadostne količine prema, ki tudi ni poceni. Kakor vse kaže, pa bodo letos s kurivom nastopile še večje težave. Ne le, da bo cena mnogo višja od lanske, ampak drv za kurijavo ne bo niti dovolj na razpolago. Že zdaj naši trgovci s kurivom zastonj obiskujejo po-horske in kobanske kmete, ki so drva spravili že mnogo prej vpromet. Utegne se celo zgoditi, da bodo trgovci s kurivom moralni drva za kurijavo uvažati od drugod, kar bo za naše mesto pravi paradoks: imamo pred nosom Pohorje in Kozjak, ki sta oba bogata na lesnem kurivu, pa bomo morali po drva drugam.

Se mnogo prej, ko je bila izdana uredba o maksimiranih cenah kuriva, so naše kraje preplavili trgovci in prekupčevalci iz drugih banovin, ki so nakupili ogromne množine lepih in suhih bukovih drv. Kot smo že omenili v enem prejšnjem člankov, pri teh kupcijah naši kmetji in domačini niso bili udeleženi, kajti drva, ki so šla letos v promet, so bila pripravljena in pokupljena za nizko ceno že lan ali še prej

in so jih v ugodnem trenutku letos domači veletrgovci in prekupčevalci spravili v de-nar. Seveda s precejsnjim dobičkom, da marsikater kmet sedaj obžaluje svojo na-glico cena, ampak da drv sploh ni bilo dobiti. Seveda so bili pri vsem zopet najbolj prizadeti revnjevi slječi, ki so jim drva edino kurivo in ki visokih cen niso zmogli, niti si niso mogli nabaviti zadostne količine prema, ki tudi ni poceni. Kakor vse kaže, pa bodo letos s kurivom nastopile še večje težave. Ne le, da bo cena mnogo višja od lanske, ampak drv za kurijavo ne bo niti dovolj na razpolago. Že zdaj naši trgovci s kurivom zastonj obiskujejo po-horske in kobanske kmete, ki so drva spravili že mnogo prej vpromet. Utegne se celo zgoditi, da bodo trgovci s kurivom moralni drva za kurijavo uvažati od drugod, kar bo za naše mesto pravi paradoks: imamo pred nosom Pohorje in Kozjak, ki sta oba bogata na lesnem kurivu, pa bomo morali po drva drugam.

Se mnogo prej, ko je bila izdana uredba o maksimiranih cenah kuriva, so naše kraje preplavili trgovci in prekupčevalci iz drugih banovin, ki so nakupili ogromne množine lepih in suhih bukovih drv. Kot smo že omenili v enem prejšnjem člankov, pri teh kupcijah naši kmetji in domačini niso bili udeleženi, kajti drva, ki so šla letos v promet, so bila pripravljena in pokupljena za nizko ceno že lan ali še prej

Sokolsko slavje v obmejnem Št. Ilju Koncert na letnem sokolskem telovadišču je je dosegel lep uspeh

Maribor, 10. septembra

Po skoro dveh letih je naša obmejna sokolska postojanka doživel spet nadve lep uspeh. Preteklo nedeljo je priredilo agilno sokolsko društvo v Št. Ilju na svojem letnem telovadišču koncert narodnih pesmi, pri katerem sta sodelovala pevska zborna »Jadrans-Nanoš« in »Drava« iz Maribora, ki sta ubranila odpel venec narodnih in umetnih pesmi.

Zbor »Jadrans-Nanoš« je odpel Aljažovo »Na dan Slovana«, Devovo »Splavarško«, Maroltovo »Barčič«, Gotovčovo »Omili mi u selu divojk«, Devovo »Je upilmila luč« in Zajčovo »U boje. Zatem je pevski zbor železničarskega glasbenega društva »Drava« odpel Foensterjevega »Spaka«, Juvantevo »Šopek«, Adamitevo

»Zavrski fantje, Novakovo »Sanak spa-va«, Pavčičeve »Potrkan ples« in Mirkovo »O pohorskem kmetu«. Obz. zborna skupaj pa sta izvajala Ipavčeve »Planinsko rožo«, Jerebovo »O kresiu, Medvedovo »Na okno trika ti drobne, Mirkovo »Koček, Jenkovo »Slovenec, Srb, Hrvate, Hajdrihovo »Morje Adrijansk« in Juvantevo »Slovensko«. Sokolstvo, ki je napolnilo obširno telovadišče, je spremljalo pesmi z največjo pozornostjo in sta bila pevska zborna deležna na toplega priznanja viharnega odobrevanja. Po uspešem koncertu se je vršila na telovadišču bratska zabava, ki je trajala vse do odhoda poslednjega vlaka. Na lepem uspehu te sokolske prireditve v Št. Ilju moramo izreči počivalno priznanje nemornim sokolskim delavcem s starostjo br. J. Rogličem na čelu.

Pregled vremena v avgustu Letošnji avgust je bil hladnejši in na padavinah bogatejši od lanskega

Maribor, 10. septembra

Najtoplejši dan v minulem mesecu je bil 10. avgust z 28.8 stopinji v senci, najbolj hladno pa je bilo 25. zjutraj, ko je živo srebro padlo na 3.4 stopinje. Razlika med najvišjo in najnižjo toploto je tedaj v avgustu pokazala 25.4 stopinj. Vročih dni s toploto 25 stopinj in višje je bilo samo 5, kar je za avgust zelo redke slučaj. Povprečna avgustova toplota je letos znala 16.2, povprečna maksimalna 21.4 in povprečna minimalna 10.9 stopinj.

Da bi videli, kakoli je bil pretkelki mesec mrzljiji kot lanski, omenjam, da je v lanskem avgustu dosegla najvišja toplota 32.3 in najnižja 10.0 in da je bilo zabeleženih 20.6 vročih dni.

V pretkeljem avgustu je 17krat deževalo, enkrat pa je padala redka toča med dežavnim načinom. V 17-tih padavinskih dnevih je padlo 145.8 mm dežja. Na posamezen deževni dan je povprečno padlo 9.1 mm in pride okrog 4.7 mm na vsak dan v avgustu. Najobiljniji padavinski dan v je bil 20. avgust, ko je višina padavina dosegla v 8 urah in 55 minutah 45 milimetrov. V lanskem avgustu pa je dosegla mesečna višina dežja približno samo polovico letosine in je bilo tudi deževnih dni manj.

Zračni tlak se je v minulem mesecu gi-

bal izmed 746.2 in 723.2 mm in je povprečni mesečni tlak dosegel 739.3 mm.

Najvišja zračna vlažnost je v preteklem avgustu dosegla 93%, najnižja 48% in povprečna mesečna vlažnost 77%.

Najvišje Ši je bil 20. avgust, ki je bil obenem tudi najbolj moker dan v celem avgustu.

Najbolj suho vreme je v minulem mesecu vladalo v splošnem v prvi tretjini avgusta, sredina avgusta je bila povprečno najbolj deževna zadnja tretjina pa je bila že bolj podobna jeseni kakor poletju.

V minulem avgustu je pokazala povprečna oblačnost 5.2 desetine z oblaki zastreaga neba. V vsem mesecu ni bilo opaženega niti enega popolnoma jasnega dneva, 5 dni je res bilo le zelo malo oblakih, 7 dni pa pretežno oblaci.

V Mariboru je bil pretkel avgust slabo vetrovan. Brez vetra je bilo zabeleženih 5 dni. Najpogosteje je pihal južni veter, ki je od časa do časa prinašal oblake s krajimi dežavnimi naliwi.

Končno še omenjam, da se je slišalo v sedmih dneh grmenje spremljano z blijanjem. K sreči so nevihte Mariboru in najblizišči okolici tudi letos prizanesle in razen kratkotrajnih telefonskih motenj ni bilo večje škode, ki bi jo bilo vredno posbecki omeniti.

Marihorske in okoliške novice

Protituberkozna liga v Mariboru prosi edinice Sokola in vsa društva na področju obeh srezov Maribora, da posijojo PT ligi v Mariboru obradune, odnosno vnejo nabiralne listike, ki so jimi bili poslanji za letosnjiki protituberkozni teden.

Šahovske novice. Šahovska sekcija SK Železničarja priredi tudi letos šahovski turnir za prvenstvo Maribora. Turnir se bo pričel v petek 13. septembra t. l. ob 20. v kavarni »Orient«. Igralni dnevi so v pondeljek, sredo in petek, dočim se prekinjene partie odigravajo po dogovoru med tednom. Prijava se sprejemajo v četrtki 12. t. m. ob 20. do 21. ure v kavarni »Orient«. Prva polovica udeležencev prejme nagrade, prvo plastrani pa se častno priznanje in oblikovala pošljene plakete. Pravico udeležbe imajo člani šahovskih klubov »Železničarja«, »Marihorskega Šahovskega kluba«, »Šahovskega kluba »Vidmar« in »Maraton«.

Vsem sodelujočim statistom in otrokom pri igri »Cyrano de Bergerac« se sporoča, da bo vaja drevi ob 20.

Vino bo drago. V Slovenskih goricah se oglašajo kupci, ki ponujajo za staro vino po 7 din za liter. Tako visoke cene vino še ni imelo. Kdor bo letos hotel »uto-piti svoje skrbi v vinu, tega bo to drago.

Dnevne tečaj za konserviranje sadja in zelenjave bo dne 20. in 21. septembra t. l. na banovinski vinarski in sadarski šoli v Mariboru. Tečaj je brezplačen, teoretičen in praktičen ter traja vsak dan od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Za hrano in prenošišče skrbe tečajnice same. Udeležbo je treba prijaviti z dopisnico na ravnateljstvo Šole.

Dren v瘤 so izvršili doslej še neznanli zlikovci v trgovini Petra Zorka v Pekrah pri Mariboru. V notranjosti trgovine so prisli v瘤lomci na doslej še neznanem način očividno iz kuhih. V trgovini so stikali za denarjenje, ki ga pa niso našli. Odnesli so razne tobačne izdelke ter nekaj drugih predmetov v skupni

danjimi cenami. Za letos so si nabavili pač manjše količine, ki pa ne bodo zadoščale za vso zimo. Nevarnost bo torej, da bodo moralni šole sred zime prenehati s poukom, posebno one, ki si zaradi sistema peči, pri-rejenih te za drva, ne bodo mogle nabaviti premoga. Odločajoči činitelji bi naj že zdaj misli na posledice. Iste neprilike do-življa tudi učiteljstvo, ki prejema za kurjavo iste zneske kot pred leti, ko je udružno določena vsota vsaj približno odgovarjala tedanjim kupnim cenam. Neprilik v zvezi s podražitvijo in pomakanjem kuriva pa je še mnogo in vseh niti ni možno predvideti.

Zdaj, ko je še čas, bi morale oblasti izdati strožje odredbe, ki bi začitile po-trošnike kuriva pred spekulacijo in izkoriscenjem. Čeprav že nekoliko pozno, pa naj bi se do nadaljnje prevede na vse. Povedati je treba, da imajo naši domači veletrgovci in prekupčevalci še velike zaloge drv, ki čakajo še višje cene. Tudi ne naj bi oblasti posilila k prodaji po udružno določenih cenah in seveda le za domače potrebe!

BELI KVARTET

Florence Rice, Una Merkel, Ann Rutherford, Mary Howard. — Cetvorica najmlajših hollywoodskih talentov v globoki in pretresljivi filmski drami iz bolničarskega življenja. Film o mladem dekletu, ki je iskal bogatega moža — a je našla ljubezen in srečo. DANES PREMIERA! — Ob 18., 19. in 21. ur. — KINO SLOGA, tel. 27-30

Češki vefilm VRAŽJI ŠTUDENTJE

samo morali pri premieri v januarju kljub stalno razprodanim predstavam deseti dan stavitvam program, ker nismo mogli predvajanja podaljšati, ker je bil film že terminiran v Splitu. Iz tega razloga ponavljamo na splošno zahteva naših obiskovalcev to izredno posrečeno zabavno in duhovito češko delo. — Vsakdo, kdo ga še ni videl, naj si ga ogleda, ker mu ne bo žal!

Blagajna odprtva od 11. do 12. in od 15. ure dalje!

KINO UNION, tel. 22-21

Predstave ob 16., 19. in 21. ur.

nik Stanko Blokar iz Dolgoš in železničar Vinko Horvat iz Studencov. Prvemu je iz-ginil 2-kolo znamke »Harison« z evid. številko 2-188538, vredno 1200 din, drugemu pa kolo znamke »Riksi« z evid. št. 2-196113, vredno 1500 din. V čakalniku kina Uniona pa je neki tat ukradel s kolesa tkalke Slave Leskovčeve s Pobrežja dinamo luč, vredno 300 din.

— Uprava splošno bolnišnico v Mariboru sporoča: Zaradi velikega navala porodična septični kakor tudi aseptični odsek tu-kajnskega porodniško-ginekološkega od-delka prepomljenja, tako da niti redno vzdrževanje snage in drugih preventivnih ukrepov ni mogoče. Zaradi tega je za dobo desetih dni uklenj sprejem bolnic na ta oddelek in se sprejemajo samo patološki ali po-zdravniške nege neogibno potrebone bolnice. Vsi lažji primeri pa v primeri, ki zdravniško niso nujno indicirani, se bodo odkonili. Na to se opozorja občinstvo, da porodične ne bodo brez uspeha iskrale pomoči na tukajnjeni porodniško-ginekološki oddelku.

— V Studijski knjižnici se s 11. septembrom uvedejo zoper deljene uradne ure. Knjige se bodo izposajale vsak delavnik od pol 4. do pol 7. ob sobotah od pol 4. do pol 6. V istem času bo odprt tudi čitalnica.

— Sprejem abiturientov v V. razred državne učiteljske šole v Mariboru, Rok za pršanje je podaljšan do 20. septembra.

— Zahvala. V spomin na blagopojnega dvornega svetnika g. dr. Josipa Kronvogla je darovalo tukajnji Protituberkozni ligi Oblepalno društvo v Mariboru 200 din, Jugoslovanska hranilnica in posojilnica v Mariboru pa 150 din. Prav iskrena hvala!

— Predstojništvo mestne policeje v Mariboru poziva vse lastnike orožnih listov, da poravnajo v teku meseca septembra t. l. t. Članovska takso na orožne liste, in sicer za vsak kos orožja 25 din, ker bodo sicer strogo kaznovani. Takse se poravnajo v sobotu 13. septembra predstojništva.

— Tatvina v župnišču. Prav za prav se je to zgodilo v sobi poleg hleva župnišča Sv. Benedikta, kjer je hlapac Trojner Franc imel spravljeno svojo oblike in perilo, uro itd., kar večinoma vse mu je bilo ukraden, drugemu hlapcu Slečki pa čevlj. Ker se je pred tem tam dolil potepal že delj časa brezposejni Trojner Jože, so

— Auf biks! tudi pod tihom Šobrom. Vodenik Ivan in Mirt Ivan, oba žagarija tam in dolini tih pod romantičnim Šobrom (na Kozjaku) imata že stare račune. Obračunava pa jih najraje Vodenik Ivan, ko gre dobre volje mimo Mirtove žage. Tedaj ga pozdravlja z »auf biks! z željo, da pride ven in ga »nabiks«. Zadnjih pa, ko gre Mirt mimo Vodenika, je le ta pritekel za njim in ga hotel kar s cepinom pozdraviti. Mirt mu je srečno odtegnil pete. Zdaj je v to sovraštvo poselil orožništvo iz Št. Jurja ob Pesnici in je pričakovati, da mu napravi konec.

— SREBRO, DRAGE KAMINE in vsakovrstno

zlatu kupuje po najvišjih cenah

Jos. EBERLE

LJUBLJANA — Tyrševa 2
(palača hotela »Slon«)

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekljeti, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglašav je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej.

Najmanjši znesek 8.— din

50 časličnih modelov dvočolov

SI LAKO BREZPLAČENO OGLEDATI

IGN.VOK

LJUBLJANA, TAVČARJEV

Louis Adamič o obrambi Amerike

Naš sloveči rojak kot svetovalec pri ameriški vladni komisiji narodne obrambe

Nedavno smo poročali, da je znani ameriški pisatelj Louis Adamič prevzel v začetku julija važno in odgovorno mesto svetovala pri vladni komisiji narodne obrambe in da je on prvi Slovenc in Jugosloven, ki ga je doletelo tako visoko vladno odlikovanje in priznanje v Združenih državah ameriških.

Da se ni ameriška vlada zmotila, ko je imenovala Adamiča za svetovala pri omenjeni komisiji, da so američki novi priseljenci dobili z njim v Narodnem obrambnem svetu večega in iskrenega zastopnika, ki temeljito pozna vse njihove križe in težave in težje, in da se Adamič zaveda svoje težke naloge v polni merti, vse to je dobro razvidno iz razgovora, ki ga je imel ob koncu julija v Washingtonu z novinarji in čigar vodilne misli so na splošno navedene v sledenih odstavkih:

SMOTER NJEGOVIH PREDLOGOV IN NASVETOV

Predlogi in nasveti, ki jih je Adamič predložil Narodnemu obrambnemu svetu, se seveda predvsem ticejo novih ameriških priseljencev in pa vprašanja, kako na pamet način pridobiti njihove številne skupine za iskreno sodelovanje v vseh obrambnih pričadevanjih v Ameriki.

NJEGOV SPLOŠNOSTI PREDLOG

Po Adamičevem mnenju se morajo skupine novih priseljencev kot take pritegniti v obrambna pričadevanja v njihovem čustvovanju, razumu in delovanju. Silni sunski usodni dogodki v starem svetu so v milijonih in milijonih ljudi med ameriškim prebivalstvom vzbudili popolno zavest njihovega se nedavnega ozadja v staro domovino, še preden so se Združene države ameriške odčitno zapletle v sedanjo svetovno krizo. To novo zavest morajo v večini primerov izkoristiti tisti, ki imajo obrambo v rokah, kajti mnogi novi Američani med tistimi, ki so bili rojeni v Evropi, ker tudi med njihovimi otroci, rojenimi v Ameriki, zamenjujejo nove ideje, to pa ne morda samo, ker so Američani, nego tudi zato, ker prihajajo ali izvirajo iz Anglije, Norveške, Francije, Holandske, Belgije, Danské, Češke, Slovaške, balkanskih držav itd., in pa seveda tudi zato, ker so židje ali katoličani.

Mnogo pričadevanja in pozornosti bo treba posvetiti dejstvu, da tišči k tloru večino oseb v skupinah novih priseljencev, ki stejejo nad 40 milijonov, če se vključijo v to število tudi njihovi v Ameriki rojeni otroci, občutek manjvrednosti ali inferiornosti pri defenzivnem razpoloženju gleda na ostali del Združenih držav, ker se imajo za foreignerje, ker so njih imena Starzinski ali Križančič ali Jurgelešić ali Constantines ali Aaltonen, in ker nalete na razlikovanje v soli, na cesti, v družbenem občevanju in posebno pa še na pehanju za delom in poskušah za zboljšanje življenjskih razmer. Vse to povzroča v notranosti teh številnih elementov ameriške prebivalstva negativne nagibe do Amerike, nagibe, ki lahko postanejo nevarni. To odvrata ljudi od tega, da bi storili za Ameriko vse, kar je v njih moč. To je ogromen predmet, pravi Adamič. Omenja eno poglavje v svoji knjigi »My Amerika«.

DUŠEVNI ZAKLADI

NOVI PRISELJENCEV

Njegovo največje zanimanje je precenitev duševnih zakladov ali virov v skupinah novih priseljencev. To je bil njegov posel zadnjih par let. V kratek poročilo se to obsežno polje ne da obdelati. O tem izda mesečnik oktobra svojo knjigo, ki bo obsegala 150.000 besed. Njegi imajo slediti druge.

PREDLAGANA IZJAVA ZA OBRAMBNO KOMISIJO

Adamič je nasvetoval Obrambni komisiji, naj za svojo smernico izda sledečo izjavno. Cilj Obrambne komisije je zagotoviti

popolno vključitev vseh elementov našega ameriškega prebivalstva v obrambni program. Med ogromnimi skupinami novih priseljencev ima očitljivo veliko število oseb težave z ozirom na ostali del Amerike radi svojih imen in drugih znakov nedavnega ozadja v starem svetu. Štirinajst milijonov ljudi, ki jih pač barva loči od drugih, dostikrat ne more zaradi tega prispetati svojega deleza v nadarjenosti in izurenosti k skupnemu pričadevanju te dežele. Komisija prav dobro ve, da je nezadosten in neizdaten vsak narodni program, ki ne pritegne vseh ljudi k popolnemu udeleževanju neglede na ozadje, plemen ali barvo.

ODBORI KRAJEVNIH OBRAMBNIH SVETOV

Adamič je nadalje svetoval, da naj bo del vsakega krajevnega obrambnega sveta še poseben odbor starih Američanov in novih priseljencev, ki naj gleda na to, da se smernice Obrambne komisije tudi upoštevajo in izvajajo v tistem kraju. Naložna takega odbora bi bila paziti na to, da bi ne bilo nobenih razlikovanj proti črnem ali novim priseljencem, zato ker so črnci ali novi priseljeni, ter delati na to, da se naredi konec takemu razlikovanju.

PREDSDOKI, NESTRPNOTA, SUPERIJORNOST, INFERIJORNOST

Treba se bo lotiti, pravi Adamič, tudi vsega kulturnega ozračja Združenih držav,

ki je sedaj vse prepojeno in prežeto s predsednikom, nestrpnoto, dojni superijornostjo, na eni strani in občutki na drugi. Saj ni samo to, da imajo stari Američani predsednike proti novim priseljencem, nego tudi ti jih često goje proti onim in drug proti drugemu. Med skupinama novih priseljencev v veliki meri naletijo na predsednike proti črnem. To je zelo zapletena stvar in Obrambna komisija je naprošila Adamiča, naj izdela načrte za to delo.

NOVI PRISELJENCI VECINOMA DOBRI AMERICANI

Kdorkoli se poprime tega dela, pravi Adamič, zlasti pa tisti, ki mu bo neposredno poverjeno tako delo v pisarni Obrambne komisije, naj bo imel pred očmi to, da hčete biti ljudje malone v vseh skupinah novih priseljencev po pretežni večini in v mnogih primerih so že dobri v popoli Američani. Škoda je le to, da tlači nove priseljence in v večji ali manjši meri tudi njihove sinove in hčere, rojene v tej deželi občutek manjvrednosti in defenzivno razpoloženje glede na ostali del Amerike, kar oboje more postati nevarno v zvezi z našo obrambo. Tem občutkom manjvrednosti in negativnim nagibom je treba priti v okom — toda le na pameten in pozitiven način — in sicer s tem, da se bistveno izenačijo z Ameriko kot domovino, kot državo, kot idejo — kot svobodno demokracijo.

POGLAVJE 12 LET STARE ZAKONSKE ŽENE

V Indiji je erotično življenje mnogo intenzivnejše kakor pri nas

V življenju orientalcev iga veliko, skoraj napomembnejšo vlogo ljubezen. Erotično življenje je tam mnogo intenzivnejše kakor pri nas. Ljudje v Indiji so deloma temperamentnejši, deloma pa še niso dosegli tako visoke stopnje razvoja kakor mi. Z njihovim temperamentom je v zvezi tudi pojav, da začno spolno živeti prej, kadar ljudje pri nas. Pri Indihi se prebudi erotični čut že med 11 in 12 letom in mnoga dekleta so z 12 letom že omožena. V Indiji je celo kasta, ki skrb, da so 12letna dekleta že zakonske žene in po možnosti tudi matere. Starejša dekleta niso več tako v časteh in tudi izgledov na možitev imajo manj.

Cim se prebudi erotični čut, nastane dobra snublje. V Indiji se začenjajo fantje zanimali za dekleta med 17 in 18 letom. V teh letih jih smatrajo starši že za odrasle in jim pomagajo iskati neveste. Ker drže dekleta zelo strogo, morajo fantje zahajati v njihove rodbine. Pa tudi doma dekleta niso prosta. Snubač je dobodošel, toda na samem nikoli ne more govoriti s svojo izvoljenko. Če bi se mu pa to le posrečilo, bodisi da odide ali pa poslje ona po svojo prijateljico, ki ostane z zaljubljencema tako dolgo, da pride kdo izmed domačih ali pa da ženin odide. Z našega vidika je to žalostno, ko fant ne more svoje izvoljenke niti poljubiti, dokler ne postane njegova žena.

Za dekletom hodi fant v Indiji približno eno leto ali dve, dokler nimá deloge poleg tudi opreme. Ko je končno vse pripravljeno, pošli fant k nevestinim staršem svoje snubače. To so navadno rodbinski članji, največkrat oče ali starejši brat. Le-ta se domeni z deklinimi starši o vsem, kar je v zvezi s svatbo. Svatba je navadno zelo svečana. Ljudje se včinoma ob takih prilikah zadolže, samo da bi svoje otroke s čim večjim pompon pomvezali za vse življenje. Na svatbo so povabljeni vsi sorodniki in znanci. Duhovnikov je na svatbi večkrat kar po deset. Temu primeru je seveda tudi gostija. Poročni obred se prične na vrhu. Le redko, in sicer samo če je vreme neugodno, se prične v hiši. Prdejo duhovniki in blagoslovje, kar je bilo prineseno in nakupljeno. Potlej pa stopijo k zaročencem, oblečenima v najlepše obleke. Ženin in nevesta morata priti k poroki s svojimi starši.

Duhovniki ovijejo ženina in nevesto z volenom, blizu 25 m dolgo nitjo. Potem ju potresajo z žitom, navadno pa z rižem, kot najvažnejšim živilom Indov. Ta obred spremlja z besedami blagoslovila in željo po izobilju. Tako potem prineso jedi. Nevesta prva poseže v skledo in vzame iz njezine grizlje, ki ga položi svojemu izvoljeniku v usta. Ženin ji to vrne. Tedaj predejo duhovniki nit, s katero sta bila ženin in nevesta ovita, in nevesta jo spravi, ker jo bo rabila pri vsakem otroku, kar jih bo rojenih iz zakona, namesto povojev. Seveda je to samo obred in jasno je, da r-

bijo tudi v Indiji prave povoje za otroke. Z nitjo je pa treba štediti, ker nihče ne ve, koliko bo otrok in zato se rabi samo nekaj koščkov.

Poročna gostija traja najmanj teden dni. Ves čas iga godbe in ljudje se veselje. Pa tudi potem še dolgo v rodbini in tišine. Rodbina čaka, kdaj zečne mladi mož zoperi hoditi okrog svojih znancev in jih vabiti na slavnost oploditve. Čim mu namreč žena zaupa, da se nista vzela zaman, je treba ta dogodek proslavit. Zopet priredejajo bogato pojedino, na kateri slave bodočo mater. Najvažnejši dogodek je rojstvo prvega otroka. Ne glede na to, ali je deček ali deklica. Indi menijo, da se lahko sicer začne z deklico, da pa ni nikjer rečeno, da se bo z njo tudi končalo. Številne rodbine so tudi v Indiji običajen pojav.

S poroko se za ženo konča tako zvana ljubljenska doba. Mož gre na celo, žena pa skrbi za gospodinstvo. Kakor dekla, je tudi žena prav za prav vedno doma in zahaja lahko samo k svojim sorodnikom. Mož ima več prostosti tudi glede erotičnega življenja. Rad se ozre po drugi, ima pa v primeru z evropskimi moži to prednost, da mu vera to dovoljuje in da mu žena tega ne sme braniti. In še ena pravica ima indijski mož, ki je evropski nima, da namreč lahko neplodno ženo zapodi. To se pa ne zgodi pogosto. V takih primerih gredo v Indiji večkrat tako daleč, da sežejo po skrajnem sredstvu. Po nekaterih svetniščih so fakirji, ki jih je dolžnost v takih primerih priskočiti na pomoč. Če v zakonu ni otrok po moževi krvidi, se mož nič ne razburja, ce rodi žena otroka, ki ni njegov.

Možje, gorje vam!

V Ameriki sklicuje že več let javno zborovanje Društvo ločenih zakonskih mož. Namen društva je, preprečevati moškem ženitev, čes da nobena ženska ni vredna, da bi postala zakonska žena. Toda tudi žene v Ameriki ne zaostajajo. Ustanovile so Društvo ločenih žen. Že na ustanovnem občnem zboru so soglasno izjavile, da noben moški ne zasuši, da bi postal zakonski mož, kajti:

1. Mož je len in ljubi udobnost, on pričakuje, da bo žena po obedu pomivala posodo, namesto da bi jo sam pomil.

2. Mož je grob. Zjutraj, ko vstane, mu niti na misel ne pride, da bi prinesel svoji ženi zajtrk v posteljo. Milsakatera žena se mora obrniti z lačnim želodcem na drugo stran, da nadaljuje sladko jutrijne spanje.

3. Mož je brezresčen in neotesan. Vlk in krik zažene, če se vrne žena po polnoči iz kavarne ali klubu, kjer se je nekoliko zavajala s kvartanjem, namesto da bi jo poljubil roko in jo potolažil, če je zaigrala ves denar.

4. Mož je pozabljen. Vedno pozabi, kdaj ima njegova žena god.

— **Z Mathiasom, — je ponovil markiz živahn.**

— Upal sem, da dobim tu vesti o njem.

— Odkar je odšel ni nobene vesti o njem. Sicer pa, kako bi se tudi mogel oglašati? Poverili ste mu tajno poslanstvo. Gotovo ni smel povedati, kam ste ga poslali.

— Kaj pa mislite? Mar niste dobro vedeli, da odhaja v Ameriko? Preskrbel sem mu službo v oddelkih svojih tovarnah. Ali bi vam bil ljubši, če bi se ukvarjal s tistih topstrostvom?

— Odgovorite mi! — je zahtevala stvara. — Ali ga bom še kdaj videla? Ali bom še kdaj videla svoja sina Mathiasa?

— Častna beseda, da verujem in upam v to.

Toda stvara je slutila, da je markiz sam v skrbah.

Začutila je v njem nemir, ne da bi mogla ugantiti njegov vzhrok. Odkimala je s svojo glavo in zamrnila:

— Ah, ne bi bila smela zadržati božjega gneva.

Kako spoznati to, kar so izražale te besede? Kako popisati to, kar se je godilo v tej uti?

Renaud je bil nedvomno opazil ta propad negotovosti, upa in nepremagljive nežnosti. Njegove roke so se sklenile. Njegove oči, ki niso pozname solz, so postale naenkrat vlažne.

— Dovolite mi, storiti nekaj za vas, za Bertran-

do. Rotim vas! — je prosil.

— Ne, — je odgovorila stvara odločno. — Od markiza de Valcora ne sprejemam ničesar.

— Od markiza de Valcora, naj bo, — je dejal.

— Toda... toda... od vsaega...

— Približal se ji je tako, da se jo je skoraj dotikal.

— Mar ste uničili tudi njega?

v zidanicu odločila, da pojde domov. Jalovec je v zidanicu pograblje do zagozdo. Ko so odpri vrat z zidanic, je stopil Jalovec h Gramcu, ki je sedel na travni, in ga udaril z zagozdo tako silo po glavi, da mu je prekalil lobanje, nato ga je pa se z udarci z zagozdo močno poškodoval po prsti in trebuhi. Gramca so prepeljali v brežiško bolnico, kjer je drugi dan podlegel posledicam preloma lobanje. Janez Jalovec je bil obsojen na 4 leta robije, vodov usmrčenega Gramca pa mora plačati 10.000 din odškodnine.

— **Če Grdič zgodil v gozdu.** Dne 16. julija je hotel 31letni poredni ruder Rože Vidic iz Zubukove pri Grizah v gozdu pri Grizah storiti neki 14letni deklici silo. Začel je deklico daviti, ker se je po deklici branila, jo je zočen večkrat vrezal v vrat. Pohoten je izvršil nameravanega dejanja, ker je začela deklica klicati na pomoč. Kmalu je prihitali ljudje, nakar je Vidic pobegnil. Okrožno sodišče v Celju ga je v torek ob sodil na 1 leta in 4 mesece robije.

— **č Kazen za vlam.** Zaradi vlam se je zagovarjal v torek pred tričlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju 29letni pekovski pomočnik Slavko Gorenjak iz Novih vasi pri Celju. Gorenjak je v noči na 9. na juliju vlamol skozi zamrzovalno okno v jedilno shrambo pekovskega mojstra Rudolfa Mlakarja v Komenskega ulici in odnesel 5 kg slada, usnjato torbico za kastanje, vloženo sadje in razne druge jestvine. Škoda je znašala 1420 din. Gorenjak je bil obsojen na 10 mesece strogega zapora in izgubo časnih pravic za dobo 2 let, Rudolfa Mlakarja pa mora plačati 1420 din odškodnine.

— **č Nesreča ne počiva.** Ko se je v nedeljo vracala družba romarjev s Svetih gor z vozom domov, so že voz prevrnil. Pri padcu se je